

07.05.2021

1/2

Eduskunnan hallintovaliokunta

LAUSUNTO
(HE 47/2021 vp)

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta ja niihin liittyviksi laeiksi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja esittää seuraavat huomiot:

MTK on tyytyväinen esityksen valmisteluun. Uudistus on pääosin tekninen ja järjestelmä on säilymässä nykyisen kaltaisena.

MTK on kuitenkin huolissaan myös rakennerahastoihin yllättäen esille nostetusta do no significant harm periaatteesta. Periaate käy ilmi myös lausunnolla olevasta EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma-asiakirjasta. Tämän kyseenalaisen periaatteen noudattamisesta tulee luopua ja edelleen tarkastella kestävyyttä laajemmin. MTK peräänkuuluttaa nopeaa hallituksen kantaa periaatteeseen, joka on vaikuttamassa jopa kaikkeen EU rahoituksen käyttöön Suomessa.

DNSH periaate suppeasti tarkasteltuna voi jopa aiheuttaa haittaa ilmastolle ja JTF valmistelussa esille tulleen esimerkin mukaisesti turpeen uusien käyttömuotojen rahoituksen estyminen uhkaa myös eläinten hyvinvointia. Ohjelmassa kestävä kehitys on läpileikkaavana periaatteena, mutta DNSH ei mahdollista tämän kirjauksen toteutumista.

MTK näkee hyvänä, että maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) rooli ja merkitys on tiedostettu. On myös hyvä, että maakuntien yhteistyöryhmien tehtäviin lisättiin aiempien lausuntojen perusteella EU:n alue- ja rakennepolitiikan alueellisen rahoitus suunnitelman ja siihen liittyvän rahoituksen painopisteiden hyväksyminen. Paras tieto tarpeista on alueilla. Maaseudun merkitys mm. ruoan ja energian saatavuudessa on kasvussa. Tästä syystä jokaisessa maakunnassa tulee maa- ja metsätalousyrittäjiä edustavan järjestön olla mukana yhteistyöryhmässä.

Pienten toimijoiden osallistumismahdollisuuksia hanketoimintaan tuettaisiin muun muassa yksinkertaistetuilla kustannusmallivaihtoehdoilla. MTK esittää pohdittavaksi myös pienille yleishyödyllisille toimijalle mahdollisuutta omarahoitusosuuden kattamiseen esimerkiksi talkootyöllä.

Kaupunkikehittämisessä MTK kannustaa seudulliseen tarkasteluun. Kaupunkien kehittäminen on ennistä useammin yhteydessä ympäröivään maaseutuun ja toiminnalliset alueet muodostuvat pelkkiä kaupunkeja laajemmiksi. MTK on esittänyt monirahastomallin käyttöönottoa siten, että osa rakennerahastovaroista suunnattaisiin selkeästi paikalliseen kehittämiseen esimerkiksi Leader-ryhmien kautta. Valitettavasti Suomi ei ole ottamassa tätä CLLD mallia käyttöön. MTK kannustaa vielä kerran pohtimaan, voidaanko CLLD toimintamalli jotenkin saada käytäntöön.

Alueellisissa ohjelmatöissä tulee hyödyntää valmiit alueelliset ohjelmat Tällaisia ovat mm. alueellinen metsäohjelma sekä maaseudun kehittämiseen liittyvät ohjelmat.

Aluekehittämisessä hyödynnetään myös sopimuksellisuutta. MTK korostaa, että sopimuksellisuus ei saa asettaa alueita eriarvoiseen asemaan. Nyt esimerkiksi on ollut riskinä, että mm. puurakentamisen edistämässä MAL-alueet ovat paremmassa asemassa kuin muut alueet.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.

Marko Mäki-Hakola
Elinkeinojohtaja